

Sunkėja, sunkėja!
Bus streikų.
Kas degina sinagogas?
John Gates perkeltas.
\$5,000 per savaitę.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskirty \$8.00
Užsieniuose \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ - LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828

№. 107

★★★★

Richmond Hill 19, N. Y., Šeštadi., Geg. (May) 31, 1952

★★★★

Metai 42-rieji, Dienraščio 34-tieji.

PROGRESYVIŲ PARTIJA RAGINA TRUMANĄ Į 4 DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJĄ

**Šaukia tuojau užbaigt nelemtą,
"bergždžią" Korėjos karą**

New York. — Elmer Benson'as, Progresyvių Partijos pirmininkas, ragino prezidentą Trumaną priimti sovietinį pasiūlymą — surengti Keturių Didžiųjų valstybių konferenciją dėl Vokietijos suvienijimo ir taikos sutarties su jąja.

Progresyvių Partijos sekretorius C. B. Baldwin atsisakė pasmarkinti visose valstijose judėjimą, reikalaujant tuojau užbaigt "bergždžią" Korėjos karą.

Sako, tas karas "nuterijo korėjiečių tautą ir atstūmė nuo Amerikos visas buvusias draugiškas jai azijines tautas."

Bensonas, buvęs Minnesotos valstijos gubernatorius, persergėjo Trumaną, kad anglų - amerikonių daroma atskira sutartis su vakarine Vokietija, įtraukiant ją į tarptautinę armiją, dar labiau didina karo pavojų.

Jisai priminė prezidentui, jog didžioji dauguma vakarų Europos žmonių pritaria Sovietų siūlomai Keturių Didžiųjų suveigai — Jungtinių Valstijų, Anglijos, Sovietų Sąjungos ir Francijos.

Bensonas nurodė, kad: "Milžiniška vakarų Europos žmonių dauguma vis stipriau priešinosi amerikiniam planui, kuris perša atginkluoti vakarinius vokiečius kaip nugarinkauj tarptautinės armijos prieš komunizmą."

Amerikonai durtuvais ir dujų bombomis malšina belaisvius Korėjoje

Kodže, Korėja. — Amerikonų ir anglų kariuomenė šturmuoja naują sukilimą belaisvių — Siaurinės Korėjos liaudininkų ir kinų, kurie laikomi stovyklose Kodže saloje.

Amerikinė komanda pranešė, kad durtuvais ir ašarinių dujų bombomis numalšina belaisvių riaušes.

Anglai nepatenkinti jankių komanda Korėjoje

London. — Anglijos seimo nariai kritikavo amerikėnę komandą Korėjoje, mitypę už belaisvių maištus. Anglijos karo ministras, feldmaršalas Alexander, dabar pats rengiasi vykti Korėjon ir pasižiūrėti, kaip amerikoni ten tvarko dalykus.

Judėjimo vadovų panašus teismas tapo tūlam laikui pertrauktas.

"Juk tą planą jau paneigė Anglijos Darbo Partijos vykdomasis komitetas, Vokiečių Socialdemokratų Partijos vadovybė ir dauguma francūzų vadovų. "Taigi jau laikas ir amerikiečiams reikalausti, kad jų valdžia atsisakytų nuo pragaištingojo karinio plano, o taikiai spęstų Vokietijos klausimą per Keturių Didžiųjų konferenciją."

Naujas generalis prokuroras ketina "nemedžiot raganų"

Washington. — James P. McGranery tapo prisaikdintas kaip naujas generalis Jungtinių Valstijų prokuroras (teisingumo ministras). Jis iki šiol buvo federalis apskrities teisėjas Philadelphiajio.

McGranery žadėjo "nemedžioti raganų," bet ramiais, konstituciniais keliais valyti laukan sukčius iš valdžios ir traukti teisman įstatymų laužytojus.

Jis sakė, jog nesuinteresuotas valdininkams blanku su klausimais, kiek jie gauna pašalinių pajamų, apart valdinės algos.

Tokius klausimus valdininkams buvo išsiuntinėjęs Newbold Morrisas, prezidento Trumano paskirtas tyrinėtojas. Už tai Morrisą pavarė tuometinis generalis prokuroras Howard McGrath. Tada prezid. Trumanas pašalino ir patį McGrathą.

Vakarai perša sulygint Amerikos, Sovietų ir Kinijos armijas

United Nations, N. Y. — Amerikos, Anglijos ir Francijos atstovai Jungtinėse Tautose perša šitokią ginkluotų jėgų apribojimą:

Jungtinės Valstijos, Sovietų Sąjunga ir Kinijos Liaudies Respublika turėtų laikyti tikslai po pusantro milijono armijos — lygiai kiekviena. Anglija ir Francija galėtų laikyti po 700,000 iki 800,000 armijos.

KOKIA JŲ "LYGYBĖ"

Jungtinės Valstijos su savo kolonijomis turi 150 milijonų gyventojų ir 3,673,660 ketvirtainių mylių plotą.

Sovietų Sąjunga turi 200 milijonų gyventojų ir 8,350,600 ketvirtainių mylių žemės.

Kinijos Liaudies Respublikos plotas yra 4,475,000 ketvirtainių mylių ir turi 500 milijonų gyventojų.

\$10,000 FONDAS

Dienraščio Laisvės paramai

Fondas Turi Būt Sukeltas iki Birželio 30, 1952

**JAU IPLAUKĖ \$3,484.51;
DAR REIKIA \$6,515.49**

Prabilo Jurgis Šimaitis, darbštus Laisvės platintojas ir apšvietos skleidėjas. Stai jo laiškas:

"Gerbiama Laisvės Administracija!

Planuotas vakaras dėl sukėlimo Laisvei \$10,000 pas mus įvyko gegužės 17-tą. Surengė Moterų Apšvietos Klubas ir LLD 6-ta kuopa. Tai buvo graži, draugiška sueiga. Prie skanių valgių ir gėrimų plačiai pasikalbėjome Laisvės išlaikymo reikalu. Tą vakarą sukėlėme virš \$100. Vėliau dar pasinačiau su draugais ir draugėmis, kurie taipgi prisidėjo, o kiti pasižadėjo vėliau duoti tam reikalui.

Dabar čia randate čekį \$150.00 Laisvės fondui, o anksčiau esame prisiuntę \$45. Dar yra daug pasižadėjusių aukoti vėliau. Tad Montello sukelis apie \$300. Draugiškai, Geo. Shimaitis, Brockton, Mass."

Puikus laiškas! Pasirodo, kad fondo reikalui yra plačiai rūpinamasi, bet mažai žinių apie tai tegauname. Gera, kad, kiek sukėlė, prisiunčiame. Pinigų reikia. Bet darbas turi tęstis taip, kaip Geo. Shimaitis kad pabrėžia: tiek ir tiek jau sukėlėme ir tiek ir tiek esame nusistatę sukelti. Žinant, kaip dalykas eina, gaunasi vilties, jog fondas bus sukeltas.

Per Geo. Shimaitį fondui aukojo šie apšvietos brangintojai:

Liet. Lit. Draugijūs 6-ta kuopa \$10.00
K. F. Čerėskienė 10.00
(Tasa 4-tam pusl.)

N. Jersey gubernatorių Siūloma Jungt. Tautom atmeta balsavimus dėl bingo gemblerystės

Trenton, N. J. — New Jersey valstijos seimelis buvo nutaręs, kad ateinančių rudėnį patys piliečiai nubalsuotų, ar užgirt ar atmetst siūlomąjį naują įstatymą dėl bingo lošimo iš pinigų.

New Jersey gubernatorių Alfredas E. Driscoll atmetė (vetavo) tokius balsavimus. Sako, pats pasiūlymas taip gudriai sutaisytas, kad atidarytų gembleriams rojų, jeigu piliečiai savo balsais paremtų tokį įstatymą.

Siūloma leisti bingo lošimą visoms bažnyčioms ir veteranų grupėms, labdarinėms ir apšvietos organizacijoms, savišalpinėms draugijoms ir visokiems "geradariams."

O tokius vardais prisidengdami gembleriai galėtų išiežti paskutinį dolerį iš daugelio žmonių, sako gubernatorių Driscoll.

"Taigi vis dar bus uždrausta New Jersey valstijoje bingo gemblerystė."

Ta gemblerystė daugiausiai vedama bažnytinų salų sklepuose įvairiose valstijose.

Šimtai belaisvių pabėgo iš amerikinių stovyklų

Kodže, Korėja. — Bent 457 belaisviai, Korėjos liaudininkai, pabėgo iš amerikinių stovyklų Kodže saloje. Amerikonai pagavę 391 bėglį.

Bėgliai, daugiausia valstiečiai, sakę norį grįžti namo į laukų darbą.

FRANCIJOS VALDŽIA TRIUSKINA DEMONSTRACIJAS PRIEŠ ATLANTO KRAŠTŲ KOMANDIERIŲ RIDGWAY

**Žandarai šimtus demonstrantų
sužeidė bei suėmė; vieną užmušė**

Arestavo komunistų vadovą Duclosą; užgrobė kritiškus laikraščius

Paryžius. — Desėtkai tūkstančių žmonių, vadovaujant komunistams, audringai demonstravo per 36 valandas prieš Amerikos generolą Ridgway Paryžiuje ir keliolikoje kitų Francijos miestų. Ridgway atvyko kaip naujas Atlanto kraštų armijų komandierius prieš

Valdžia dovanojo Capone gengsteriam \$792,283 takų

Washington. — Senatorius John J. Williams aiškė išskėlė tokį takų skandą:

Raketierius Ralph Capone, brolis deportuoto gengsterių vado Al Capone, per 25 pastaruosius metus nemokėjo valdžiai takų, kurie su pabaudomis siekė \$92,914. Ir valdžia dar iki šiol nepatraukė jo į teismą.

Capone raketierius šauka nuo 1924 m. iki 1936 m. nesumokėjo \$892,283 valdžiai privalenų takų už alkoholinius bei kitus šmugelius.

— Taigi, — sako sen. Williams. — valdžia maloniau elgiasi su raketieriais ir gembleriais, negu su paprastais takų mokėtojais.

Pietų Korėjos tautininkų seimas sukilo prieš savo prezidentą Syngmaną Rhee

Pusan, Korėja. — Pietinės Korėjos tautininkų seimas paskelbė sėdėjimo streiką prieš savo prezidentą Syngmaną Rhee. 96 seimo nariai prieš 3 nutarė laikytis seime dieną-naktį sams, daržovėms, žuviai, margariniui, koncentruotai kavai, kenuotai mėsei, šaldytiems valgiams ir daugeliui kitų.

Pabranginimai bus 1 iki 2 centų dėžutei, svarui bei stiklinei, pradedant nuo ateinančio pirmadienio.

Šie kainų pakilimai lėšuos amerikiečiams 150 milijonų dolerių per metus daugiau kaip iki šiol.

Arnall leido parduotuvėms pakelti kainas, kad jos galėtų gauti gana pelno, esą, "pagal mūsų pramonės pelnų pakilimą."

ORAS. — Daugiausia giedra ir netaip šilta.

komunizmą. Jis perima tą komandą iš generolo Eisenhowerio.

20 tūkstančių mobilizuotos policijos žandarų ir kariuomenės daužė demonstracijas, bombardavo jas ašarinėmis - troškinančiomis bombomis ir šaudė. Taip užmušė bent vieną demonstrantą, sužeidė 200 ir areštavo 600 žmonių, kaip praneša amerikiniai korespondentai.

DUCLOS AREŠTAS

Policija, tarp kitko, suėmė ir Jacques Duclos'ą, Komunistų Partijos sekretorių, kuomet jis automobiliu važiuavo namo per Place de la Republique aikštę. Apie tą aikštę buvo surikiuota tūkstančiai ginkluotos policijos ir būriai šarvuotų automobilių, kad užkirstų mionoms kelią susirinkti ten į masinę demonstraciją.

Duclos yra Francijos seimo narys ir jo vice-pirmininkas. Įstatymai uždraudžia areštuoti seimo nari. Bet žandarai vis tiek suėmė Duclosą, įmetė jį kalėjimą ir slepia, kur Duclos įkalint.

Policija pasakoja, kad Duclos'o automobilį radus revolverį ir radio duotuvą-imtuvą. Skleidžia gandas, kad Duclos planavęs per tą radiją duoti komandą demonstrantams kaip jie privalo atakuoti policiją.

Laikraščių užgrobimas

Valdžia kartu užklupo komunistinį dienraštį L'Humanite ir progresyvių laikraštį Liberation ir užgrobė visas naujasias jų laidas. Tai todėl, kad šie laikraščiai kritikavo gen. Ridgway veiksmus Korėjoje ir šaukė francūzų demonstruoti prieš jį.

Tie laikraščiai pabrėžė, kad, Ridgway įsakius, Amerikos lakūnai mėto napolmo (gazolino drebučių) bombas, gyvus degindami vyrus, moteris ir vaikus Siaurinės Korėjos kaimuose ir miestuose.

Demonstrantai taip pat šaukė: — Salin Ridgway, ligų bakterijų skleidėja!

Tokios demonstracijos bangavo - skardėjo ne tik Paryžiuje, bet ir Marseille, Nice, Lyone, Toulouse ir daugelyje kitų miestų.

Demonstrantai, smerkdami gen. Ridgway, taipgi šaukė panaikinti karines francūzų valdžios sutartis su vakarų Vokietija, su vakarinės Europos kraštais ir Jungtinėmis Valstijomis.

Berlin. — Rytinė, sovietinė Berlyno dalis uždraudė vakarinio Berlyno gyventojams atvykti be leidimo.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 18, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secy-Treasurer WILIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co. 4.60 per six mos. Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co. \$8.00 per year Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

SKANDALAS PO SKANDALO

KLYSTŲ TAS, kuris galvotų, būk Pietinėje Korėjoje žmonės pritaria karui, būk ten jie pritaria Syngmanui Rhee, tebesitituluojančiam to krašto prezidentu.

Paskiausios žinios iš Pusano skelbia, jog Pietinėje Korėjoje partizanų veikla smarkiai pagyvėjo. Čia ir ten pietkorėjiečiai išstoja su ginklų rankoje, ryždamiesi padaryti galą Syngmano Rhee viešpatavimui, ryždamiesi priartinti krašte taiką.

To neužtenka. Paciąme Pietinės Korėjos seime "ne viskas tvarkoj." Pietinės Korėjos prezidentą renka seimas, o kadangi Syngman Rhee nori būti dar vienu terminui išrinktas prezidentu, tai jis bando terorizuoti žmones aštriau nei kada, terorizuoti net seimą, kad priverstų balsuoti jį už save. Jis bando užgnaužti žmonių nusistatymą prieš jį. Nei iš šio nei iš to Rhee aną dieną paskelbė karo stovį Pusano provincijoje. Seimas (parlamentas), matydamas, jog tai daroma savanaudiškais sumetimais, nutarė—96 balsais prieš 3!—atsaukti karo stovį.

Tuomet Syngman Rhee, keršydamas seimo nariams, aštuonis jų suareštavo ir įkalino, apskelbdamas komunistais!

Iš viso buvo suareštuoti 47 seimo nariai, bet kiti vėliau buvo paleisti,—laikomi kalėjime tik patys "arsiausieji."

Visa tai žmonėms sukėlė dar griežtesnį pasipriešinimą. Visa tai dar daugiau žmonių sukelė. O tai reikš, kad Pietinėje Korėjoje atsirast daugiau partizanų,—neužilgo visas kraštas gali tapati partizanų, kovojančių prieš Syngman Rhee ir jo globotojus.

Padėtis pasidarė tokia opi, kad net generolas Fleet matė reikalo turėti konferenciją su Rhee, kad kaip nors būtų galima žmonių rūstybę sušvelninti.

KĄ GI TAI PARODO? Tai parodo, jog Pietinės Korėjos žmonės kovoja prieš tą valdžią, kuri mūsų krašto kariuomenę gina.

Jei šiandien būtų leista Pietinės Korėjos žmonėms pasisakyti,—laisvai, atvirai pasisakyti,—tai jie milžiniškai balsų dauguma pasisakytų prieš Rhee valdžią, pasisakytų prieš svetimos kariuomenės buvimą jų krašte, pasisakytų už apvienijimą visos Korėjos — Pietinės ir Šiaurinės — į vieną valstybę.

Jie pasisakytų už taiką, nes jie mato, jog karas tarnauja tik sukčiams ir pelnagrobams, tokiems, kokių yra Rhee ir jo klišos sėbrai.

Ar gi tai nesako mums, amerikiečiams, kad jau laikas, labai laikas baigti karą Korėjoje, paliekant patiems korėjiečiams spręsti savo tautos, savo krašto reikalus?

Argi tai nesako mums, amerikiečiams, akd jau laikas, korėjiečių ir kinų karo belaisvių traktavimą?

Argi tai nesako mums, jog reikia mesti tą pasaką, būk korėjiečiai karo belaisviai, būk kinai karo belaisviai nenorį grįžti namo, būk jie norį pasilikti pas tokį liaudies neprietelį, Korėjos neprietelį, kokių yra Syngman Rhee?

Taip, Syngman Rhee yra korėjiečių tautos neprietelis. Tai parodo ir Pietinės Korėjos seimas, kurį Rhee taip terorizuoja.

Reikia baigti tie skandalai,—skandalai, darą gėdą ir mūsų kraštui,—kadangi mes juos toleruojame, mes palaikome tą klišą, kuri tuos skandalus atlieka.

IŠTEISINO

VAKARŲ VOKIETIJOS "nunacinimo" teismas teisė generolą von Faulkenhausen, buvusį Hitlerio komandierių (karo metu) Belgijoje ir šiaurės Prancūzijoje.

Teismas surado, jog Faulkenhausen yra "nekalta avinėlis" ir jį išteisino.

Ko gi kito galima tikėtis iš Vakarų Vokietijos teismų? Argi ne kiekvienam aišku, kad ten šiandien načiai siautėja laisviausiai, niekieno nevaržomi? Jie laisvi, jie įeina į teismus, į valdžią. Naivus tas žmogus, kuris tikėtis iš tų teismų ko nors žmoniškesnio.

ATSISAUKIA PAGALBOS

PIETŲ AFRIKOS darbo unijos atsisaukia į pasaulio darbo unijų judėjimą, prašydamos tautos.

Kaip žinia, tame krašte šiandien siautėja fašizmas, vadovaujamas diktatoriaus Malano. Neseniai buvo areštuotas rūbšiuvių unijos veikėjas Solomon Sachs,—jis buvo apšauktas komunistu.

Darbininkiškas laikraštis, "The Guardian," išeidinėjas Capetown mieste, tapo uždarytas.

Teroras prieš darbininkus pravedamas žiauriomis priemonėmis.

Pietafrikiečiai darbininkai prašo, kad pasaulio darbo unijos padėtų jiems gintis, kad padėtų išlaikyti savo unijas.

Jei fašistinis teroras tame krašte ilgai siautės, manoma, jog ten gali kilti civilinis karas.

Kas Ką Rašo ir Sako

GARSUI 35 METAI

LRKSA organas Garsas praneša, kad jam ši mėnesį sukako 35-ri metai. Jo pirmuoju redaktorium buvo Julius Kaupas, gi dabartinis redaktorium yra Matas Zujus. Garsas yra savaitinis, keturių puslapių laikraštis. Neįdomus.

10,000,000 BEDARBIŲ

Kanadiškas Liaudies Balsas rašo:

Kaip iškelia viršun įvairių šalių unijų lyderiai, tai Vakarų Europoje šiuo tarpu yra 7,000,000 bedarbių. Jungtinės Valstijose, Pietų Amerikoje, Japonijoje, Indijoje ir kitose šalyse apie 10,000,000 bedarbių ir daugybė dirbančių nepilną laiką.

Tik pagalvokite, kokia didelė armija darbo žmonių neturi darbo. Jie ne tik kad galėtų daug ko gera sukurti, bet ir patys skursta. Koks bedarbių gyvenimas, ypač bieda, nesėdė šalyse, nereikia aiškinti.

O reikia atsiminti, kad dabar eina baisiausias ginklavimasis. Atrodo, kad ginklavimasis jau negali pašalinti bedarbio.

Jei ne karas Korėjoje, jei ne tas didžiulis ginklavimasis, kuris yra daromas mūsų krašte, tai Jungtinės Valstijose bedarbių skaičius šiandien būtų labai didelis. Net ir dabar tūli pranašauja, jog su šių metų pabaiga pas mus nedarbas smarkiai prasplės, net jei karas Korėjoje ir tęsis.

Tas pats laikraštis primena:

Nedarbas yra didžiausia kapitalistinės santvarkos ryškė darbo žmonėms. Tiesą, dabar jau mokama šiočia tokia palpa, bet tas neįstaiso padė-

ties. Ypatingai tokiuose atsitikimuose, kur darbininkai kasmet po tam tikrą laiką būna be darbo. Žmonės negali turėti viltį pragyventi, nes kiekvienai metai jie atsodinami atgal nedarbo.

Kapitalizmas dar neturi plano, kaip pašalinti nedarbą. Atrodo, kad jis neturės. Nedarbas pasiliks darbo žmonių didžiausia ryškė iki viešpataus kapitalizmas.

Tikra tiesa!

APVERKTINI FAKTAI

L. Prūseika Vilnyj rašo: Konservatyviam protestonų lyderiui Dr. Henry Carpenter nevalia važiuoti užsienin. Ksiuinkui Dr. Linus nevalia važiuoti užsienin. Robesonui nevalia dainuoti Kanadoje. Dr. Harold Lenz neteko darbo universitete, nes politiniai chuliganai jį apšaukė raudonuoju.

Atsimenate James Carey iš CIO viršūnių, kuriams net gerklė užkimo berėkiant prieš raudonuosius? Jis dabar vadovauja CIO elektrininkų unijai. Ši unija turi ginčų su General Electric kompanija.

Štai ką James Carey išgirdo iš General Electric vice-prezidento Boulwara: "Jūs visi padėdat Joe Stalinui. Jūs elgiatės taip, tarytum jūs būtumėt komunistų agentai."

Net Carey pateko į neistatimųjų surašą! Tokia visuomet buvo reakcijos ir kapitalo technika. Pradedama nuo komunistų, o paskui, per radikalus ir liberalus, daeinama net prie Carey.

Kas daryti? Kaip užbėgti tam blogui už akių? Vienintelis kelias: bendras visų, toliau numatančių Amerikos žmonių balsas, bendras protestas, bendras veiksmas prieš tuos varžymus, prieš tuos puolimus.

Iš deputato J. Banaičio kalbos Lietuvos aukščiausios tarybos 3-čioje sesijoje

Tarybų valdžios metais lietuvių tauta pasiekė nematytą visų savo kūrybinių jėgų suklestėjimą. Respublikoje sukurta pramonė, apie kurią nebuvo galima ir svajoti buržuazijos viešpatavimo metais. Sparčiai vystosi socialistinis Tarybų Lietuvos žemės ūkis. Stambūs laimėjimai pasiekti vystant lietuvių tautos kultūrą — nacionalinę savo formą, socialistinę savo turinį.

Mūsų respublikoje suklestėjo menas. Geriausias mūsų meno atstovai susilaukė Stalininių premijų. Šiais metais Stalininės premijos buvo paskirtos už Vs. Višnevskio pjesės "Neužmirštamieji 1919-ji" pastatymą Lietuvos TSR Valstybiniam dramos teatre ir dokumentinį filmą "Tarybų Lietuva." Lietuvos TSR Valstybinis dramos teatras, bendradarbiaudamas su Maskvos Mažųjų akademinių teatrų, sukūrė aukšto idėjinio — meninio lygio spektaklį, rodantį, kad teatro kolektyvas vis giliau įsiviešina socialistinio realizmo metodą. "Neužmirštamieji 1919-ji" yra trečiasis po M. Gorkio "Priešų" ir Musorgskio operos "Borisas Godunovas" mūsų teatrų per kelis paskutinius metus sukurta spektaklis, kuris susilaukė aukščiausio įvertinimo — Stalininės premijos.

Kinematografija Lietuvoje susikūrė tik Tarybų valdžios metais. Stambiausias jos laimėjimas — dokumentinis filmas "Tarybų Lietu-

va." Šis filmas vaizdžiai rodo, kokie milžiniški pakeitimai įvyko lietuvių tautos gyvenime Tarybų valdžios metais, koks didingas kūrybinis darbas išsivystė mūsų respublikoje bolševikų partijos vadovaujant, kokią didžiulę pagalbą teikia lietuvių tautai didžioji rusų tauta ir kitos broliškos mūsų šalies tautos.

Šalia laimėjimų mūsų teatrinėje, muzikinėje ir vaizduojamajame mene, respublikoje sėkmingai vystosi meninė saviveikla, kuri įgyja vis masiškesnį pobūdį. Šiuo metu Tarybų Lietuvoje veikia apie 6 tūkstančių įvairių meninės saviveiklos ratelių, kuriuose dalyvauja 83,500 žmonių. Jų spektaklius žiūri ir koncertų klausosi šimtai tūkstančių darbo žmonių. Mūsų meninės saviveiklos vis auganti kūrybinė aktyvumas rodo neseniai Klaipėdos ir Šiaulių srityse įvykusios meninės saviveiklos apžiūros. Šiuo metu, dalyvaujant gausiam skaičiui kolūkinį ratelių, vyksta meninės saviveiklos apžiūra Kauno srityje, gi Klaipėdoje šiomis dienomis bus atidaryta pirmoji srities liaudies dailės meno paroda.

Kaip niekuomet anksčiau Lietuvoje dabar išplėstas meno mokslo įstaigų tinklas. Septyniolikoje aukštųjų ir vidurinių dailės bei muzikos mokyklų mokosi daugiau kaip 2,600 jaunuolių ir merginų. Baigusieji mokyklas kasmet papildė mūsų meno darbuotojų gretas, dalis jų eina vadovauti meninei saviveiklai.

Jakovas Gorenderis

Luiso Karloso Presteso didvyriškas gyvenimas

Vertė A. Vaivuskas

(Pabaiga)

Pirmajame legaliam Nacionalinio komiteto plenumo, 1945 metų rugpjūčio mėn., Prestesas išrenkamas Komunistų partijos generaliniu sekretorium. Tų pačių metų respublikos sostinės liaudis jį išrinko daugiausia balsų gavusių senatoriumi. Šitaip atsakė plačiosios masės į "Estado-nyo" despotizmo eilės metų šmeižtus ir persekiojimus.

Kartu su Dioženės Aruda, Zoao Amazonas, Maurisio Grabois, Fransisko Gomes, Agostinjo Dias de Oliveira, Karlos Marighela ir Pedro Pomar, Prestesas vadovauja sparčiais tempais augančiai partijai. Pogrindžio metu keturi tūkstančiai veikėjų pavirsta, per du metus, į plačią 200 tūkstančių narių organizaciją. Prestesas — nenulstama sūmanusis politinis ir teorinis vadovas, kuris nušviečia partijos kelią. Ypatingai kas liečia žemės problemą, — kuriai 1946 metų birželio 1 d. paskiria nemamirštamą kalbą Konstitucinėje Asamblėjoje, — jo įnašas turi lemiamos reikšmės Brazilijos darbininkų revoliucinei kovai. Jo pranešimai, nagrinėję ekonomikos klausimus, jo magistralė analizė valdančiosios klasės politinių partijų tikrojo pobūdžio, amerikinio imperializmo veržimosi į mūsų Tėvynę maskavimas, tai kiti Presteso įnašai, praturtinę brazilų proletariato partijos ideologinį lobyną.

Prestesas ir parlamente — komunistinio vadovo pavyzdys. Parlamentarinę tribūną panaudoja masių kovos puoselėjimui ir valdančiosios politikierių demaskavimui. Istorinė patapo jo 1946 metų kovo 26 d. kalba, kai po savaitės neklingos teroro propagandos, grasinusios ir jo nužudymu, pagerbė Lenino, Liebknechto ir Rožės Luksemburg atmintį, pareikšdamas, kad vien dėl to, jog esąs patriotu, visuomet stovėsiąs, bet kokiomis aplinkybėmis, su šlovingąja Tarybų Sąjunga. Toji nenukrypstamoji pozicija, kurią Prestesas tuomet užėmė prieš imperialistinio karo ruošimą, patarnavo plačiųjų masių auklėjimui ir tai atspindi taikos kampanijoje, kuri šiuo metu vystosi

Brazilijoje.

Atsikartojantieji smūgiai iš reakcijos amerikinių imperialistų tarnyboje, daėję iki kompartijos uždarymo 1947 metų gegužės 7 d. ir iki jos parlamento atstovų mandatų panaikinimo 1948 metų sausio 7 d., davė pradžią visiškai naujai politinei padėčiai. Reikėjo pakeisti reforminę orientaciją, kuria partija vadavosi legalumo metu, reikėjo atlikti radikalus apsisukimas, ką tebuvo imanoma padaryti einant nuodugnia savikritika.

Tiktai taip partija galėjo atsistoti masių priešakyje ir sulaukyti feodalburžuazinės reakcijos įsiviešpatavimą, kuri, sustabdžiusi 1945 m. demokratijos vystymąsi, su spalio 29 dienos perversmu ir pasiremddama Amerikos imperializmu, ėmė atvirai eiti prie naujos teroringės diktatūros.

Prestesas dar kartą pademonstruoja, kad jam yra svetimi savęs pervertinimas ir išdidumas. Vadovaudamasis lenininio įsitikinimu, jog vieša savikritika vietoj nusilpninti, tiktai gali partiją sustiprinti, Prestesas paskelbia 1948 metų sausio 28 d. Manifestą ir viena po kitos išnagrinėja padarytas klaidas, nurodydamas komunistams ir liaudies masėms kas kart didesnių ir sėkmingesnių kovų kelią, kad nuvertus Dutos diktatūrą ir įsteigus Brazilijoje liaudies demokratijos valdžią, kuri realizuotų agrarinės ir antiimperialistinės revoliucijos siekiamas ekonomines bei socialines reformas. Ir nuo tada komunistai atsistojo masių priešakyje ir jas išvedė į žymias kovas, kuriose daugelį kartų jau liejosi taurus kraujas didvyriškųjų kovotojų, kurie mirė įkvėpti kilniojo Presteso pavyzdžio.

Ištisa plejadė puikių vyrų ir moterų savo mirtimi pasėmė liudies pasipriešinimą šiais Dutos nuožmios diktatūros metais. Viljamas Gomesas, Pedro Godoyas, Alfonsas Marma, Mirgel Rosi, Zaimas Kalado, Vilsente Malvoni, Zelia Margaljaens, Zosė Bahiano, Anželina Gonsalves ir daug kitų krito pačiame mūšyje už taiką ir nacionalinę nepriklausomybę. Jų pasiaukojimas geriausiai byloja,

jog brazilų tauta nesiduoda palaužiamai. Luiso Karloso Presteso vadovaujama ji kovos iki visiško savo išsivadavimo iš imperialistų jungo, iki galutinio liaudies demokratijos laimėjimo.

Savo 1950 metų rugpjūčio 1 d. Kreipimusi, Prestesas pažymi dar vieną pagrindinį rėmą brazilų tautos revoliucinėje kovoje. Ten jis nurodo, kad, nedelsiant, tenka pasirinkti tarp "taikos ar karo, nepriklausomybės ar visiško sukolonizavimo, laisvės ar fašistinio teroro, progreso ar skurdo ir bado plačiosioms darbo žmonių masėms." Padėtis daėjo ligi tokio taško, teigia Kreipimasis, kad "indiferentiškumas ir tylėjimas, susitaikstymas ir pasyviškumas šiuo gyvenamuoju momentu, priešakyje gresiančių pavojų nacionaliniam likimui, sudaro tėvynės išdavimo nusikaltimą." Vienintelis progresyvinis, pasiekiamas ir tuojautinis išsprendimas — tai revoliucinis išsprendimas. Visoje šalyje privalo steigis baziniai komitetai Nacionalinio Demokratinio Išsilaisvinimo Fronto, kuris kovos už programą iš 9 punktų, Kreipimasi paduotų kaip tikra sintezė taktinių ir strateginių objektų, atsiekiamų dabartiniame etape socialinių jėgų bloko, po hegemonija proletariato, kuris yra "vadovaujama ir pagrindinė" jėga.

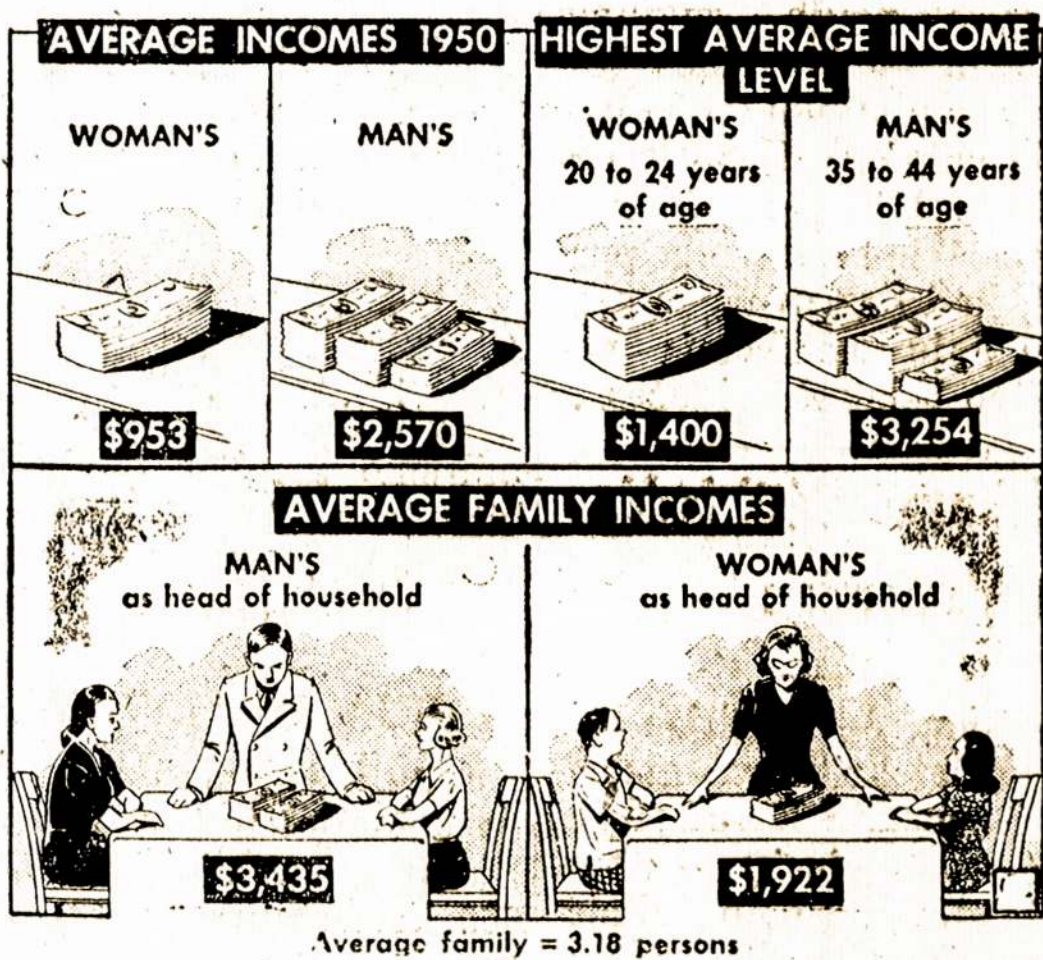
Nepaprasti Kreipimosi atgarsiai jau padėjo pagerinti šalies dviejų socialinių stovyklų polarizaciją. Kreipimosi įkvėptos masės organizuosios ir stos į revoliucines kovas, kaskart didesnes ir galingesnes.

Dar kartą nuvartytas į rūstų pagrindį, mediojamas Dutos žvalgybininkų ir FBI šunų, nekenciamas reakcijos, kuri jam iškėlė naują pasibaisėtiną teismą-komediją, Prestesas tuo tarpu tebėra vėliava pasiryžusių kovoti už savo išsilaisvinimą darbininkų ir valstiečių, Tėvynės ištikimų kareivių ir jūreivių, progresą ir kultūrą mylinčių inteligentų, valstybės išnaudojamųjų tarnautojų, brikuose eksploatuojamo jaunimo, moksleivijos, kuri aukojasi, kad galėtų mokytis, plačiausiųjų moterų masių, kurios kaip niekas labiausiai skursta mūsų šalies pusiauifeodaliniomis bei pusiauikolonijinėmis sąlygomis. Prestesas yra kovos už taiką viso kontinento lyderis, didžioji figūra antiimperialistinio kovotojo, įkvėpiančio Lot. Amerikos tautas nukalti solidžią užtvarą prieš pradžiamą naujo pasaulinio karo, kurį ruošia imperialistai, padėdami liokajinių vyriausybių.

NAUJI LAIVYNŲ MANEVRAI

Neapolis, Italija.—Viduržemio Jūroje išvien daro pratimus kariniai laivynai Amerikos, Anglijos, Prancijos, Italijos ir Graikijos.

Washington. — Vis dar tebelaukiama, kada Aukščiausias Teismas nuspręs ar prez. Trumanas turėjo teisę perimti plieno fabri-

Štai skaičiai, kurie parodo bauria diskriminaciją darbuose prieš darbininkus. Abelnai paėmus, per pusę mažiau moterys gauna mokėti, tuos pačius darbus būras. Jos paimtos iš 1950 metų cenzo. Šias skaitlines patiekė Darbo Departamento Moterų atliikdamos.

LITERATŪRA IR MENAS

ROJUS MIZARA.

KALBANT APIE MŪSŲ UŽDAVINIUS

I.

Šiu metų gegužės 11 d. Richmond Hill, N. Y., įvyko diskusijos, simpoziumas, suruoštas LMS 3-čiosios apskrities, kur įžangines kalbas pasakė Rojus Mizara ir Rudolfas Baranikas.

Žemiau telpa tūlos ištraukos iš Mizaros sakytos kalbos, kuri buvo rašyta:

Žodis menas, — toje savokoje, kokiaje mes jį vartojame, — apima plačius horizontus; jis mums padengia daug dailės šakų: muziką, dainą, šokius, vaidybą, tapybą, skulptūrą, poeziją, beletristiką ir sceninę literatūrą bei dramaturgiją.

Norint kad ir trumpai sustoti ties kiekviena ta meno-dailės šaka, reikėtų ne vienos valandos laiko. To nei nebandysiu daryti.

Pastaruoju metu pas mus buvo nemažai diskusutais vaizduojamasis menas, paįsyba. Tai parėjo iš to, kad mūsų progresyvių Amerikos lietuvių tarpe atsirado piešėjų, — piešėjų, palaikančių artimą ryšį su liaudimi, su žmonėmis. Mes jau esame turėję eilę dailės kūrinių parodų, kurių dalyviai buvo jauni dailininkai. Turėjome — praityje ir šiomet — prelekcijų, referatų, dēstančių vaizduojamąjį meną. Tai eina sveikaton visiems, kurie tuo domisi, — eina sveikaton ne tik dailininkams, o ir ne vienam mūsų, eilinių žmonių...

Nežiūrint, kas ką sako ir rašo, kaip kas įsiskina įvairias vaizduojamojo meno formas bei kryptis, — ir aš manau, jog kiekvienas jų aiškina nuosirdžiai ir teisingai, — man geriausiai patinka realistinis menas, pilnas gyvenimiškumo, neiškraipytas, suprantamas net ir mažai prisilavinusiems žmogui. Tai sakdamas, neneigiu kitų paįsvos formų, moderninių formų, kaip, sakysime, abstraktizmas.

Man patinka da Vinci, Rafaelis, Michael Angelo, — renesanso genijai.

Man patinka vėlesnių laikų teptuko ir paletės meistrai, tokie, kaip Rembrandtas; man patinka rusų klasikais, kaip Siškinas, Vaznecovas, Surikovas, Repinas; man patinka tokie šių dienų piešėjai, kaip meksikiečiai Siqueiros, Diego Rivera, na, ir kaip mūsų tautos sūnus, kuriam šiomet sukako 75 metai amžiaus, A. Žmuidzinavičius, kuris nuosirdžiai, talentingai, realistiškai tebevaizduoja drobėje gražiuosius mūsų tėvų krašto, tarybinės Lietuvos, plotus ir žmones.

Gal kas paklaus: kodėl man realistai patinka? Kodėl jų darbus vertinu geriau, kaip kitų, nerealistinių, kad ir gabių meistrų, tokių, sakysime, kaip Picasso?

Todėl, kad jų darbai, jų realistinė kūryba, kartą matyta, liekasi mano vaizduotėje ilgam laikui, kuomet moderninių tapytojų kūrinių gražūs tik tol, kol į juos žiūri, o ir stebėdamas juos, turi dargi galvoti, ieškodamas jų prasmės, jų turinio, jų idėjos...

Prieš virš 40 metų tūlus matytus vienoje Lietuvių Dailės Parodoje (neatsimenu, kelintoje, nes neatsimenu tikrai metu, kuriais įvyko) Vilniuje Žmuidzinavičiaus kūrinius (peizažus) ir dabar, rodosi, regiu.

Prieš 20 metų teko būti Tretjakovo galerijoje, Maskvoje, kur rusų tautos klasikų kūryba suburta. Ir šiandien prieš mano akis stovi matyti genijų darbai: Siškino — „Rugiai“, Repino — „Jonas Baisusis ir jo sūnus Jonas“, Surikovo „Bajoraitės Morozovos ištrėmimas“, Vaznecovo — „Trys rusų vyčiai“.

Aš, kaip ir daugelis jūsų, buvome eilėje didžiulių, turtingų Amerikos muziejų: ir Niūjorke, ir Bostone, ir Čikagoje ir Philadelphijoje. Visur, kur buvome, aliu užtikrinti, mūsų akį traukė, mus žavėjo vyriausiai realistiniai kūriniai...

II.

Tai, kas yra paįsyboje, yra ir literatūroje.

Kas iš tos poezijos, jei ji tuščia, be

idėjinių raumenų, jei joje tik žodžiai tevyrauja, tegu jie bus ir labai gražūs žodžiai?

Kas iš tos novelės, jei ji neturi socialinio branduolio, jei ji sukurta tik taip vadinamam estetiniam grožiui?

Literatūriniam (o tai reiškia ir sceniniam) veikalui yra būtinas branduolys, turinys, esencija, žmogaus su žmogumi santykių apibūdinimas.

Nei aš, nei nieks iš progresyvių žmonių nenori, kad rašytojas savo veikalus paverstų agitaciniu lapeliu. Man rodosi, Henri Barbusse, žymus francūzių rašytojas, yra davęs teisingiausių rašytojams patarimą šiuo savo pasakymu:

„Rašytojas nebūtinai turi griebtis už tiesioginės propagandos. Užteks, jei jis teisingai pavaizduos dalykus, kokiais jie yra; mūsų laikais teisybė yra revoliucinė...“

III.

Mano nuomone, šiandien mūsų meno paskirtis bei uždutis turėtų būti tokia:

1. Menas, nežiūrint, kuria jo šaka pajmsime, privalo padėti liaudžiai mušti mėlą, — mėlą, kurį kasdien kiša darbo žmonėms valdančioji klasė. Mėlą, būk kapitalizmas esąs amžinas; mėlą, būk karas esąs reikalingas ir neišvengiamas; mėlą, būk privatinė nuosavybė esanti antroji prigimtis ir šventa; mėlą, būk darbo žmonės negali valdytis be turčių, be išnaudotojų.

2. Menas, nežiūrint, kurioje savo formoje pasireikštų, privalo padėti darbo žmonėms išsižiebtį savin daugiau klasišės sąmonės, susipratimo ir neapykantos klsiniam priešui, taipgi taurios meilės savo tautai ir visai dirbančiajai žmonijai.

3. Menas privalo akstinti darbininkų klasę veiksmui už taikos išlaikymo reikalą, veiksmui už savo teisių apgynimo reikalą, veiksmui už išsilaisvinimą.

Toks turėtų būti uždavinys meno mūsų gadynėj, mūsų gyvenime, mūsų krašte.

Kaip toki meną pavadintume, — socialistiniu realizmu, kritikiniu realizmu, ar kaip kitaip, — nesvarbu. Svarbu, kad mūsų dailėje, — paįsyboje, literatūroje, dainoje, dramoje, — vyrautų nors vienas suminėtu elementu...

IV.

Man rodosi, būtinai turėtume gerinti, tobulinti, gilinti mūsų chorų repertuarą. Jis per sekus, negilus. Darbininkiškos dvasios dainos, keliančios, ugdančios darbo žmonių ūpą, savinį pasitikėjimą, — veik pamirštos. Tūliems atrodo, jog „per senos.“ Bet tokiomis nėra. Mūsų sąlygose, mūsų būsenoje jos yra taip pat naujos, kaip buvo tą dieną, kurią buvo sukurtos.

Aišku, negalime pamiršti ir liaudies dainų, — jos mūsų chorų duona ir druska. Mūsų choruose, mūsų meninėse grupėse turėtume pravesti atidesnį auklėjimą, jaunų mūsų menininkų tobulinimą darbą...

Tą patį galima sakyti ir apie mūsų draminių veiksmą.

Jei mes tenkinsimės tik bereikšmiai, sekliais spektakliais, — mirsime. Ir mirsime, nepalikdami jokios didesnės žymės, jokio pėdsako; išnyksime, kaip vandenų burbulėlis, sudarytas įmesto akmenėlio.

O kad užbėgti silpnų bei už akių, privalone patys, — kiekvienas mūsų, — nuolat mokytis, studijuoti, įnešant savo žinojimo kruopelę į mūsų dailės — kultūros lobyną.

Tai paliečia kiekvieną mūsų: tuos, kurie rašo, tuos, kurie piešia, tuos, kurie kuria muziką, tuos, kurie dainuoja, tuos kurie vaidina, na, ir net tuos, kurie šoka...

V.

Mūsų krašte šiuo metu gyvena t. v. dipukų bei naujakurių, po karo atvykusių iš Europos. Jų iš viso priskaitoma apie 30,000.

Skaičius nėra didelis, nėra jis ir są-

lydus, vieningas, tačiau tame skaičiuje, turime pripažinti, yra nemaža gabių, prasilavinusių piešėjų, dainininkų, aktorių, na, ir literatų.

Ir jie veikia. Jie veikia, sakyčiau, smarkiau, kaip mes. Priviso visa eilė naujų žurnalų; jie leidžia knygą po knygą. Daug tų knygų yra tuščiavertės, bet jos kišamos mūsų visuomenei.

Tiesa, jie turi gerų „dėdžių“, kurie jiems padeda. Padeda jiems finansiškai ir „dėdė“ Fordas ir kiti turčiai. Mes gi nei cento negauname iš jokio „dėdės.“ Kai tenka mums išleisti dailiosios literatūros knygą, ilgai krapštomė galvą, iš kur gauti centą. Mūsų dienraščiai sunkioje būklėje.

Ar mes gausime iš dipukų menininkų talkos? Ar jie nori su mumis bendradarbiauti? Aišku, taip! Yra literatų, kurie nori mūsų spaudoje bendradarbiauti, yra dainininkų ir aktorių, kurie nori pas mus veikti. Tačiau, kol kas sąlygos jiems neleidžia to daryti. Jie bijosi teroro, bijosi reakcijos, bijosi gaudinimu, nuolat jiems taikomu.

Iš tikrųjų, keletas dipukų literatų buvo pasimoję kadaise mums bendradarbiauti, tačiau, pakilusi reakcija juos tūlėn laikui nuo to sulaukė. Tikėkime, kad jie įsidrąšins ir vėl pradės rašyti. Literatui yra lengviau apeiti reakciją, kaip, sakysime, dainininkui bei aktoriui. Literatas prisidengia slapyvardžiu, gi aktorius bei dainininkas slapyvardžiais negali prisidengti...

VI.

Leonas Jonikas paskelbė, kad už dviejų mėnesių įvyks Lietuvių Meno Sąjungos suvažiavimas. Gerai!

Man rodosi, per pastaruosius metus Meno Sąjungos lyg nebuvo. Jokio auklėjančio, jokio propaguojančio iš Centro darbo nematome. Veikė tik apskritys, — ypatingai III-čioji apskritis gerai dirba.

Suvažiavime reikėtų būtinai gerai apsvaistyti LMS organo klausimas. Be organo, kuriame atsispindėtų mūsų menininkų veikla, kuriame būtų gyvdenami ne tik praktikiniai, o ir teoriniai, su mums susiję klausimai, gyventi negalima, jei norime, kad mūsų darbas plėstųsi, o ne trauktųsi...

LMS Centras leido žurnaliuką, bet jis, — ką jis atliko? Per porą ar trejetą mėnesių jis ieškojo sau krikšto tėvų, o kai surado ir buvo apkrikštytas, — tuoj mirė. Kalbu apie „Liaudies meną“.

Man rodosi, mūsų menininkams nereikia leisti savo paskyrą žurnalą; mūsų jėgos persilpnos jam išlaikyti.

Ar negeriau būtų, jei LMS organu būtų paimtas vienas kuris mūsų dienraščių, — Laisvė ar Vilnis? Jame turėtų būti kartą per savaitę spausdinami raštai—

rimti raštai, ne „papliauškos,“ — susiję su mūsų veikla. Ten turėtų būti vietos ir anglškiems ir lietuviškiems raštams, ir kasdieniškiems veiklos reikalam apsvaistyti ir teoriniams. Ir tą laidą turėtų gauti kiekvienas mūsų chorų narys, kiekvienas menininkų gretose veikias asmuo.

O dar geriau būtų, mano nuomone, jei mūsų Lietuvių Meno Sąjunga „pasinuomotu“ vietos žurnale Šviesoje. Kaip šiandien šviesa eina, ji nepataiko į taikiklį. Ji nėra pilnoje to žodžio prasmėje nei meno, nei literatūros, nei mokslo žurnalas. Ji yra žurnalas „visiems,“ o tai reiškia niekam ypatingai. Dėl to jos rolė blėsta...

Šviesoje menininkai galėtų gauti gerą „sklypą“ ir tegu ji arią, akėja ir jamė seją.

Jeigu šviesos išėjimas atrodytų per daug retas, jis būtų galima padažninti...

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

J. N.—Jūsų straipsnis dėl vietos stokos nebuvo galima šią savaitę sunaudoti; tilps kito šeštadienio Laisvės laidoje. Dėkojame už rašinėją.

Giršas Ošerovičius.

Statybos daina

Plytos, sienoje sudurtos,

Kilkite kas dieną dar!

Juk statybos žodis—burtai,

Triūsą jis jėga pavers!

Priejuoste apjuostos šlaunys,

Matas rankose žmogaus.

Lai griuvėsius plynios rauna,

Tūkstančiai namų čia augs!

Juo aukščiau namai išauga—

Juo lengviau statyt namus.

Tikslas — darbui geras draugas,

Nuovargį išsiurbis iš mūsų!

Lai į sienas plytos renkas,

Tuoį iškilis namai aukšti!

Už sparnus lakesnės rankos

Žmogų pakelia aukštyn!

Slysta virvės, kyla blokai,

Medžiaga tuojau bus čia.

Ir viršun betonas kopia

Sfatinės pripilt tuščias.

Ir su kalkėm lopetai tės

Tuoį pradės lenktynių eit.

Sieną lyginame greitai,

Bus namai baigti jau greit!

Ir toliau, sukaupę valią,

Imam sieną kelt ir tiest...

Ne, nuvargti tas negali,

Kurs darbais savais tikės!

Vertė Vyt. Sirijos Gira.

LMS News and Views

By Mildred Stensler

BARANIKAS AND MIZARA LECTURE ON ART

There's no flying trip to write about this week, so let's go back a ways to a little something we called a "symposium," held right here in New York on May the 4th.

As part of their winter program, the LMS sponsors a series of lectures. At various times there have been lectures on music, literature, drama, etc. This season the subjects were mostly the graphic arts and the world's great artists.

Rudolph Baranikas, who had just returned from 3 years of art studies in Paris, gave two very fine illustrated lectures on famous paintings and their relationship to man in his every day life. Roy Mizara prepared a very illuminated reading on the life of one of the greatest artists as well as one of the greatest men who ever lived, Leonardo da Vinci.

Then, at this final lecture (which we called a symposium because here we wanted to gather and correlate the various opinions expressed) Baranikas and Mizara linked their discussions to the particular art problems before us in our Lithuanian Fine Arts Movement. So with a healthy discussion and greater determination, the LMS 3rd district closed its series of lectures for this season.

This particular series of lectures made evident several factors. First, that right in our own midst are people capable of preparing and leading interesting, educational discussions. Their talents could

and should be more widely applied, not only here but in tours throughout the country. And secondly, lectures are not the dry speeches so many of us are prone to believe. Chosen befitting subjects, material carefully sifted and examined, a lecturer can give much vital information in a very short space of time. I believe that from here on in, the lecture forums at Liberty Auditorium will be a very popular art. How about your town?

LUCKY WINNERS

May 4 the Pen and Pencil set went to M. Butkevich of West Hartford, Conn.; the Howard Fast novel, "Spartacus," went to A. Matulis of Jersey City, N. J.; semi-abstract painting of an old Lithuanian "bakužė," done by our lecturer artist Rudolph Baranikas, went to J. Marcinkevich of New Jersey who in years past had been active in the Sietyno Chorus and theater groups in the vicinity.

LMS 3RD DISTRICT CONVENTION

The LMS district convention this year in Hartford was noteworthy for a number of reasons. One of them was that we demanded the LMS National Committee call a National Conference this summer. We yelled so loud that the call must have been heard clear across the country. Invitation are already out to all members of the LMS to elect delegates to a National Conference to be held the week-end of July 12-13, the (Tąsa 4-tam pusl.)

Newark, N. J.

Palaidojome gerą, nuosirdų draugą Juozą Stanionį

Gegužės 22 d. parėjęs iš darbo, pasiimu dienraštį Laisvę ir kaip visuomet, pirmiausia peržvelgiu pirmo puslapio pasaulines žinias ir krislus.

Bevedžiojant akimis po žinių antgalvius, pakliuva po akim antgalvis. —Livingston, N. J. Na, kas čia dabar? Žemiau žiūriu ir savo akimis nenoriu tikėti, ir vel žiūriu, pagalauju persitikrinu ir įėjūiomis net surinku — Mirė Juozas Stanionis! Ir jau — šarvotas M. Buyausko koplyčioje, 426 Lafayette St. Newark, N. J., laidotuves įvyks geg. 23 d. 2 val. po pietų.

Ši staigmena sujudino taip, kad ir vakarieniant nesinorėjo, nors ir skaniai buvo pataišyta. Apie 7-tą val. nuvažiauvę į šermenis jau radome pūstina būrį žmonių, kurie kalbasi apie Juozą Stanionį ir staugia jo mirtį, nes daugelis iš jų, tik pora dienų prieš jo mirtį, su juo kalbėjosi ir juokavo, nes Juozas buvo visuomet draugiškas ir nuosirdus.

Šiandien, šį patį vakarą, Sietyno Choro įvyksta praktikos, bet jos buvo labai trumpos, nes, kadangi, velionis Juozas, buvo Sietyno nariu, tai visi choriečiai, pasiutę, apie 9 val. vakaro, atėjo jam suteikti paskutinę pagarbą su tam tinkama atsisveikinimo dainele.

Tai tikrai buvo jaudinantis momentas! Nes kaip tik choriečiai pradėjo atsisveikinimo dainą, visa publika kai vienas, atsistojo velionės pagerbimui ir giliai išreiškė simpatijos liūdėsi, nes matėsi riedant asaros per jų veidus!

Ant rytojaus po pietų, kaip dvi, laidotuves. Mums pribuvus į Bujausko (Buyaus) šermėnį, kai 1:30 po pietų, jau radome daug Juozo būvusio draugų, pažįstamų ir simpatikų, kurie čia pribuvo pareikšti paskutinę pagarbą, atsisveikinti ir palydėti į amžinąjį. Kaip 2-ą val., laidotuvių direktorius Buyauskas paprašė atsisveikinti Juozą Stanionį. Čia ir vėl susijaudinimas, ypatingai, daugiausiai liečiantis Juozo likusią draugę Antaniną ir jo sūnų Danielių, marčią ir anukę.

Juozas Stanionis mirė širdies silpnumo liga, 20 dieną gegužės; palaidotas gegužės 23 d., 1952 m.

Nors ir darbo diena buvo, bet gana daug žmonių, apie 20 automobilių, palydėjojė savo mielą draugą į Doyer, N. J., kapines, į amžinąjį ant visados.

Karštą su draugu Juozo palikais leidžiant į duobę, buvo pakviestas Jurgis Janušonis pasakyti atsisveikinimo kalbą. Janušonio kalba buvo trumpa ir tam reikalui labai tinkama; ir jis atsiprašė, kad jis pats yra labai susijaudinęs ir kalbos negali tęsti. Ir vėdę, ypatingio draugės Antaninos ir sūnaus Danieliaus, visus palydėvus užkvietė ant pietų į Janušonių parkutį, kur velionis Juozas su savo drauge per daug metų gyveno.

Nors liūdėsio buvome prietrenkti, bet čia, Janušonių rezidencijoje, saulės bučiuojamame parkutyje prie skanių valgių ir gėrimų, gražiai atsigavome.

Linkiu Antaninai Stanionienei ir sūnui Danieliui išvermingai visa tai pergyventi!

V. Žilinskas

Montreal, Kanada.—Amerikos Darbo Federacijos Audėjų Unijos viršininkai pašalino visus 10 kanadinio tos unijos skyriaus vadovus kaip komunistus.

Singapore, Malaja.—Malajiečiai partizanai užpuolė šarvuotą anglų automobilį. Nušovė oficerių ir du jo policininkus.

Bridgeport, Conn.

Ir mano įspūdžiai iš banketo draugų Pūdimų pagerbimui

Taip, kaip nakties gilumoje dangaus žvaigždžių grazybė, je ir daugybėje plaukia žvaigždžių kuopa, vadinama Sietynu. Rodos, kad visos žvaigždės yra gražios, bet Sietynas dar gražesnis. Beveik tokį pat reginį mačiau Pūdimams pagerbti bankete. Tik ne žvaigždės mačiau, bet prakilnius žmones.

Dalykas tame: Pamačiau apgarsinimą: "LDS 74 kuopa ruošia pagerbimui savo gerų veikėjų Pūdimų gražią parę. Bus geg. 24 d. Kadangi Pūdimai yra veiklūs žmonės ir užsitarnavę šios pagarbos, tad tikimasi turėti svečių, ne tik vietinių, bet iš kitų kolonijų."

Del žingeidumo nuėjau ir aš. Tėmėjau atsilankancius svečius. Klausiau jų pašnekėsių. Ir dabojau jų judėjimą. Jaunesnieji žvalūs, mitrūs, ir kalbėdamiesi saldžiai nusi-

juokio. Vyresnieji lėti, ramūs, draugiškai kalbasi, dailiai nusišypso, ir pažįstamieji tarpe savęs sveikinas. O kiti šiaip ramiai tyli. Daug matyt žilučių tarpe vyrų ir moterų, bet jie gyvumo ir žvalumo pilni. Jokio tuščio arba neapykantos kalbų visai negirdėti. Rodos, lyg kad tai būtų koks nors "mokslininkų kongresas."

Visų svečių šviesios akys atkreiptos į besėdinčias prie didelio stalo trijų generacijų Pūdimų šeimynas, lyg kad į Sietyną tarpe blizgančių dangaus žvaigždžių.

Kas juos tokiais padarė? Atsakymas lengvas: Jų pačių gyvenimas - patyrimai ir mokslinės knygos. Viena moteriškė man prisiminė: "Daug, daug, labai daug išmokome iš gerų knygų." Matyt, kad jie ty gerų knygų dar nepadėjo į šalį ir vadovausis jomis iki tol, pakol jiems saulutė švies.

Prie skanių užkandžių ir gėrimų, drg. Mockaičiui vadovaujant, svečiai iš kitų miestų savo gražiais žodžiais ir kalbomis davė gražius pagyrimus draugams Pūdimams, Mockaičiui, kuopai ir visai organizacijai.

Man rodosi, kad jų kalbos buvo nuoširdžios ir reikšmingos.

Čia ne mano jų gyrimas, bet jų pačių pasirodymas.

F. K. Ignis

DR. JOHN REPSHIS
(REPSYS)
LIETUVIŠS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėlionis ir šventadieniai:
nuo 10 iki 12 ryto.
495 Columbia Rd.
DORCHESTER, MASS.

Connecticut Valstijos PIKNIKAS

Didysis Visos Valstijos Saskridis Iyvyk Sekmadienį

LIEPOS 13 JULY

Jau laikas kolonijose samdytis bušus vykimui į šį pikniką.

Light House Grove

Station 23, East Hartford, Conn.

GERA MUZIKA ŠOKIAMS

GERI VALGIAI IR GĖRIMAI

Kviečiame visus į šį gražų pasilinksminimą. Rengėjai

Žmogui Sveikata Yra Didžiausias Jo Turtas

Kas yra gera ir naudinga, žmonės neturėtų pamiršti, tačiau dauguma pamiršta Svilpos antraštę ir turi klapato, kol suranda. Už tai, patys esate kalti. Užsirašykite ir visada turėkite jo antraštę.

Svilpa Išdirba 5 Rūšių Svarbias Mosis

Ir ant kiekvienos dėžutės yra antraštas. Taigi mosis yra garsinamas ant radio. Apgaillu ty, kurie toliau gyvenate ir to radio negalite girdėti. Mano mosis bei vaistai gelbsti visoms žmonėms, be skirimo odos spalvos ar jų politinių įsitikinimų. Daugiausia gelbsti tiems, kurie vartoja pagal nurodymų.

Nr. 1. Mat. Svilpas Herb Salve for skin irritation. Šita Mosis nuo įvairių odos ligų: nušalimų, išbėrimų (Rash), Sainus, Athletes feet, nudegimo, susiklojėjimo žaizdos (ronos), (tik ne vėžio). Kvepianti Mosis, visada pagelbsti. Kaina tik \$1.25.

Nr. 2. Mosis nuo paviršutinių skausmų: kojų, rankų, pusiau, sprando, sąnarių ir muskulų, aštrus kosulio nuo peršalimo. Kaina \$1.25. Nr. 3. Mat. Svilpas Ointment for tooth ache and hardening gums. Greit pašalina skausmus ir sustiprina gumbus. Kaina \$1.25.

Nr. 4. Mat. Svilpas Salve for Itching Skin and Poison Ivy. Šita mosis nuo įvairių niežėjimų odos ar Poison Ivy. Kaina \$1.25.

Nr. 5. Mat. Svilpas New Discovery Salve for Piles. Quick Relief. Šita mosis — vėliausias išradimas kaip pašalinti Piles greitai, ir nereikia pjautyt. Varvančos, ar ne — pagelbės. \$2.50.

Mano mosis pagelbės visiems, kurie vartos pagal nurodymą, ant kokių ligų yra pažymėta. Bet tiems nepagelbės, kurie nenori taiklos, bet nori karo. Čia jau proto liga.

Reikalaujami mosis, prisiųskite Money Order ar gerą banko čekį. Siunčiu ir C. O. D. tiems, kurie prisiunčia 30c ekstra pašto stampais dėl persiuntimo. Adresuokite:

MAT. SVILPA, P. O. BOX 73, STA. A., HARTFORD, CONN.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

Du CIO lyderiai. Kairėje automobilistų unijos prezidentas Walter Reuther, dešinėje — United Steelworkers unijos ir CIO prezidentas Philip Murray. Spėjama, kad dėl sveikatos Murray pasitrauks iš CIO vadovybės, o ją paims Reuther.

SCRANTON, PA.

Netekome gero draugo Jono Elinckio

Gegužės 12 d. 3-čią val. ryte atsisakė iš gyvųjų tarpo Jonas Elinckis, gyvenantis po No. 3 Wheeler Pl.

Toji žinia sukrėtė visus pažangiuosius draugus-es, nes tai buvo labai pažangus žmogus, ir visą savo gyvenimą kovojė už geresnę ateitį darbo klasės žmonėms. Velionis Jonas jau buvo sulaukęs 71 metus ir visą savo gyvenimą daug dirbo dėl progreso, buvo Vilnius ir Laisvės ilgametis skaitytojas, ir darbininkiškos spaudos rėmėjas. Prigulėjo prie šių organizacijų: West Side Lietuvių Piliečių Klubo, Lietuvių Literatūros Draugijos 39 kp, ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo. Į šią šalį Jonas Elinckis atkeliavo 1910 m., jau atitarnavęs Rusijos caro kariuomenėje.

Paėjo iš Panevėžio rėdybos, bet būnant pažangių žmogum tapo persekiojamas Rusijos caro žandarų ir turėjo apieisti savo gimtąjį kraštą, ir apsigyveno Rygoje (Latvijoje), o iš ten atkeliavo į šią šalį — Ameriką, ir visą laiką išgyveno Scrantone. Paliko dideliam nuliūdime savo draugę Domicelę, sūnų Juozą, marčią Luisą, ir tris podukras — Oną, Moniką, ir Ursulę, ir tris žentus, ir 5 anūkus, kurie visi gyvena Irvington, N. J. Taip pat paliko ir dukterį Elena, kuri gyvena Floridą, bet tėvo laidotuvėse nedalyvavo, nes neturint jos adreso, negalėta duot jai žinios.

Velioniui Jonui prie karšto

buvo pridėta daug gėlių nuo giminių ir draugų, taip pat buvo gražūs gėlių vainikas nuo LLD 39 kp. Palaidotas tapo ketverge, 15 d. gegužės 2-ą val. po pietų, "Shady Lane" kapuose be bažnytinio ceremonijų. Laidotuvių direktorius Walter Pestinikas davė gražų patarnavimą, o didelis būrys giminių, draugų-ųjų ir pažįstamų palydėjo jį į kapus, kur draugas Ignas Kleveckas pasakė gražią atsisveikinimo prkalbą apie velionio nuveiktus darbus, ir vardu Domicelės (velionio draugės) pakvietė visus palydovus į namus, kur buvo visi gražiai pavaišinti.

Išėkis, drauge Jonai, sau ramiai ir kaip tu man visada kalbėjai, kad mes neapleistume mūsų žibintuvo "Laisvės" (Nors tu būsi ir numiręs) todėl aš, pildydamas tavo prašymą, prisiminiau keliems įdėjos draugams ir visi sutiko su tavo paliktais žodžiais.

Dėl amžinos atminties Jono Elinckio ir užuojautos draugei Domicelėi Elinckienei, mes dedame tau amžinos atminties vainiką, kur visi pinigai eis "Laisvės" sustiprinimui. Seka vardai aukojusių:

P. Pestinikas, Geo. Bensas (Banislauckas), P. Slekaitis, R. Jenušaitis, J. Valukienė, I. Kleveckas, E. Geležaukienė, A. Petrus, M. Gluoksnienė, W. Medelis, Geo. Liepa, Ella Sakevičiukė, M. Čerkauskutė, ir K. Genys.

P. Slekaitis

\$10,000 FONDAS

(Taša nuo 1-mo puslapio)

Kostancija Kalvelienė	10.00
M. ir J. Gutauskai	10.00
K. Beniulis	10.00
Geo. Shimaitis	10.00
M. ir F. Morkevičiai	10.00
Klajofa Jonas	10.00
A. P. Orentas	7.00
P. Sinkievičienė	5.00
L. Stigienė	5.00
J. T. Kaminskas	5.00
Elzbieta Tamulevičiūtė	5.00
Maruška T.	5.00
Liutosybės Choras	5.00
A. Čerkasas	5.00
P. D.	5.00
K. Zlotkienė	3.00
M. F. Bonevičia	3.00
M. Potsienė	3.00
O. Montelovietė	3.00
E. Kavolienė	3.00
Elena Rindzevičienė	2.00
J. Skirmontienė	2.00
F. Kaulakis	2.00
J. Mineikis	1.00
E. Podžiūnienė	1.00

Sirdingai dėkojame visiems, kurių vardai aukščiau įspausdinti, už taip gražią paramą dienraščiui.

Dar turime ant rankų gražių davinų fondo reikalų. Tėmykite sekamosse dienraščio laidoose.

Laisvės Administracija

TORONTO, CANADA

Gražios užbaigtuvės

Gegužės 15 d. vakare, Bangos choras turėjo sezono užbaigtuves. Tai buvo nedidelis dalykas, bet vertas paminėjimo spaudoje.

Susirinko visi choro nariai ir jo talkininkai, pasivašino kava ir keikšais ir gražiai atsisveikino iki kito sezono. Choro pirmininkas F. Laurusevičius padėkojo nariams už kooperaciją ir tiems, kurie padėjo chorui, už talką. Draugai J. Mingilui, kuris beveik visus choro statytus veikalus režisavo, choras įteikė nedidelę dovanėlę, kad parodžius savo padėką jam už jo didelę talką chorui.

Pasilinksminę išsiskirstė su vilčia sustikiti vasarinuose parangimtuose, o rudenį, pradėdant naują sezoną, vėl susiburti į chorą ir meno ratelius ir vėl veikti kultūriniame darbe.

Reikia pasakyti, kad choras šienet pasirodė labai gerai. Nors vėlai pradėjo, bet pastatė gražią operetę. Kas dar verta paminėti, tai kad jaunimas vaidino žymią rolę.

—o—

Gegužės 18 d. LLD taikos komitetas turėjo taikos vakarą. Buvo parodyta filma iš Pasaulinio Taikos Kongreso Važsuvoje, o paskui draugas K. Kilikevičius, taikos komiteto narys, raportavo, kaip praėjo taikos konferencija Toronte.

Vakaras buvo labai reikš-

mingas, nes jis parodė, kad Toronto lietuviai prisideda prie judėjimo už taiką. Draugo Kilikevičiaus atskreipimą remti taiką visomis išgalėmis, dalyvavusieji, sutiko tvirtu rankų plojimu.

Pranešimas

Visais Sūnų ir Dukterų Draugijos reikalais kreipkitės šiuo antrašu:

Ch. Narush
160 Claremont St.
Toronto, Ont.

Stamford, Conn.

Gražiai pagerbtas geras draugas

Gegužės 25 d. vakare įvyko labai šauni vakarienė pagerbimui gero ir veiklaus draugo, Dominiko Burbos. Surengta buvo jo prietelių ir draugų, visokių tautybių — ukrainiečių, rusų, lenkų, kroatų ir kitų, kurie darbuojasi Amerikos Slavų Kongrese.

Po skanios vakarienės įvairių tautinių grupių dalyviai trumpai kalbėjo, linkėdami Dominikui Burbai pilno pasveikimo ir dar ilgo, darbštaus gyvenimo.

Dalykas, mat, tame, kad Dominikas Burba buvo smarkiai susirgęs ir per ketvirtą mėnesių išgulėjo State Veterans' ligoninėje. Džiugu buvo jį draugams jį matyti sugrįžusį iš ligoninės ir nuoširdžiai jį pasveikinti.

Vakarienė įvyko Lemko-American Clubrooms. Dalyvių buvo gražus būrelis.

Parangimo dalyviai įteikė Dominikui vertingą dovaną.

Korėsp.

Klausimai ir Atsakymai

KANADAI NEREIKIA KVOTOS

Klausimas: Mano pusserė dabar gyvena Kanadoj. Ji gimė Rumunijoj. Ištekęs už kanadiečio. Ji nori atvykti į JAV. Ar gali atvažiuoti Kanados kvota?

Atsakymas: Jūsų pusserė įgijo Kanados pilietybę, tik jeigu ji ištekėjo ir gyveno Kanadoj prieš 1947 m. sausio 1 d. Kitaip, gali įgyti Kanados pilietybę tik naturalizuodamasi. Bet jeigu ji ir būtų Kanados pilietė, vistiek turi atvykti Rumunijos kvota, nes kvotos numeriai išduoti pagal gimtinę šalį.

Svarbu žinoti, kad Kanada neturi kvotos. Asmenys, gimę Kanadoj ar kitoje Vakarų Hemisferos nepriklausomose šalyse, gali vykti į Jungt. Valstybes be jokių kvotų suvaržymų, jeigu tik prisilaiko visų kitų reikalavimų.

Common Council

LMS News and Views

(Taša nuo 3 puslapio)

middle week of the LMS Summer Vacation School, and at the same spot, Olympia Park, Worcester, Mass.

We wholeheartedly endorse the time and the place. Many of the delegates we feel can combine business with a bit of a vacation — thereby offsetting what may seem like big traveling expenses. We are proud of our Vacation School, and of the beautiful site given over to us by the Worcester people for that 2-week period, that we want many more Lithuanian-Americans to see it and enjoy it.

Noteworthy of the LMS district conference also was the start of the LMS School Scholarship campaign, by the delegates themselves donating \$40. Later that afternoon at the Laisvės Chorus Concert, our Connecticut friends raised \$68 more, making a total of \$108.

—:—:—:—

PENNSYLVANIA CONTRIBUTES

This month the mail bag brought 2 sizeable additions to the LMS Scholarship Fund; LDS Br. 142 of Pittsburgh

sent in \$10, while the Women's Club of Philadelphia donated \$5.

We are very grateful to all our Lithuanian friends for their unending support.

VACATION AT THE LMS SUMMER SCHOOL

Contributions alone cannot make a LMS Summer Vacation School. It is the students, vacationers, guests, visitors, workers and faculty who are the heart and core of the LMS School.

This will be the fifth consecutive LMS School. This fact alone should be enough proof of the popularity and success of this camp venture. A low cost Vacation with educational features (\$50 full room and board and classes for 2 weeks), plus congenial company with people with whom you have a common heritage, beautiful country surroundings plus the cooling refreshing waters of a large natural lake—all this just we alone can offer.

The LMS Vacation School starts Sunday, July 6. The time for registration is now. If you have any questions, please write me for a School circular. All questions will be promptly answered.

Baltimore ir Apylinkės Visuomenės Atydai!

LAISVĖS PIKNIKAS

Rengia ALDLD 25 kuopa, paramai dienraščio Laisvės

Sekmadienį, Birželio 1 June, 1952

Slovak National Home Park, 6526 Holabird Ave.

Prie įžangos tikieta bus duodama dvi dovanos: I—\$7.00, II—\$5.00

GERA MUZIKA ŠOKIAMS IR ĮVAIRŲS ŽAISLAI.

Muzika nuo 3 iki 7 P. M.

Įžanga tik 50c.

Gerbiame! Kaip jau daugumai žinoma, šis piknikas bus labai gražioje vietoje, tarp žaliuojančių medžių ir žydinčių gėlių, kur visi besigėrėdami pavasario malonumų, smagiai praleisime laiką. Labai graži svietainė ir smagi muzika šokiams. Alus ir valgiai pirmos rūšies.

— Maloniai kviečia visus RENGĖJAI.

KELRODIS: Iš Philadelphia, Pa. imkite kelią No. 40 ir važiuokite iki Baltimore, privažiavę pirmą gatvę Kresson St., sukitę po kairę ir važiuokite iki Lombard St.; privažiavę Lombard St., sukitę po kairę ir pirmą žiūrėdami tiesiai iki Holabird Ave., čia sukitę po kairę ir puse pavažiavę po kairę pusę bus pikniko vieta, o dideli variai kareivių Camp — po dešinei pusel. * Iš miesto galima važiuoti 26th St. kairu iki Holabird Ave. Išlipę eikite į vakarus ½ milės. O busas No. 20 Dundalk reikla imti ant Baltimore St. ir jį privežti iki pikniko vietos.

P. S. Privažiavus Kresson St. reikia tēmyti oflalvių iškabas, kurios tiesiai veda į pikniko vietą.

IŠ LIETUVOS

Istorijos dėstymas mokyklose

TELŠIAI, III-29 d. — LKP rajono komiteto biuras, ap-svarstęs istorijos dėstyimą Ei-girdžių, Nerimdaičių ir Neva-rėnų septynmetėje mokykloje vyresnėse klasėse, pažymėjo, kad Eigirdžių septynmetėje mokykloje direktorius Berisne-vičius, dėstydamas istoriją naudoja pagalbinę literatū-rą, vaizdinėmis priemonėmis, gerai perduoda dėstomąją medžiagą mokiniams siejia ją su šių dienų įvykiais.

Partijos rajono komiteto biuras nurodė į rimtus trūku-mus istorijos dėstyje Nerim-daičių septynmetėje mokyklo-je Mokytoja Gečienė mažai ruošiasi istorijos pamokoms, ne visuomet susidaro dėstomos temos planą, pamokų metu neapibūdina, kas sukėlė vie-nus ir kitus įvykius, pagrindi-nį dėmesį skiria datų ir vardų atsiminimui. Štai kalbant apie senovės Romą ir krikščionybę reikiamai nebuvo nušviestas reakcinis šių laikų Vatikano vaidmuo.

Biuras pažymėjo, kad di-džiausias trūkumas dėstant istoriją yra tas, jog dėstyto-jai mažai naudojami marksiz-mo-leninizmo klasikų veika-lais išryškinant kiekvieną isto-rinį įvykį ir marksistiškai jį įvertinant.

Svarstyta klausimu buvo priimtas nutarimas, su kuriuo supažindinti rajono mokyto-jai.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

LDS Pirmosios kuopos svarbus susirinkimas

Antradienį, birželio 3 d. įvyks labai svarbus susirinki-mas L. A. Pil. Klubo svetai-nėje, 280 Union Ave., Brook-lyne. Pradžią 7:30 val. vak.

Visi nariai, privalo atsilan-kyti. Svarstysime LDS Centro Komiteto siūlomus planus De-simtajam Seimui kas link pa-taisymo konstitucijos dėl pri-ėmimo senesnio amžiaus na-rių į didesnės apdraudos sky-rių. Ir dėl pailginimo pilnos pašalpos ligoje nuo 144 dienų iki 216 dienų.

Nesvaršius, šie planai skamba nebologai. Bet jeigu pasvarstysime, tai pamatysi-me, kad tie planai nežada jo-kios naudos tiems nariams, kurie sumokėjo tą perviršį į LDS fondus.

Jeigu pašalpy ir apdraudų fonduose yra pinigų perviršis, tai konstituciją reikėtų pertai-syti taip, kad suteikus kokį pagerinimą tiems nariams, kurie į tuos fondus sumokėjo.

Visi nariai atsilankykite, tai pasvarstysime. Prot. sek-r. M. Stakovas.

Kviečiame į LDS pikniką ši sėkmadienį, birželio 1-mą!

Pirmas šio sezono piknikas — gražiausias ir smagiausias — jau čia pat. Tai bus LDS Tre-čiosios Apskrities piknikas. Jis įvyks jau šį sėkmadienį, birželio 1-mą, Millers Grove, Kenilworth, N. J.

Gražiausiu jįsai bus tuomi, kad įvyksta gražiausiuoju lai-ku, pavasarį. Ir smagiausiuoju dėl to, kad į jį atvyksta daug svečių iš visos plačios apylin-kės ir iš toliau.

Į LDS piknikus atvyksta daug svečių dėl kelių priežas-čių: Jin keliauja visi geri savo organizacijos sargai LDS na-riai. Jie atsiveža šeimas, kai-mynus, draugus. Iš toliau at-lyksta visi, kurie mėgsta ge-ras pramogas ir progas su draugais susieiti. O kas gi ne-pasilgo draugų ilgais žiemos mėnesiais, kuomet nepatogu toli važinėti? Gi dabar va-

žiuojantiems dar prisideda ir malonumas keliauti pavasario rūbais pasipuokusiais laukais. Taigi —

Visi į LDS pikniką birželio (June) 1-mą!

N. E. K.

Kelrodis

Važiuojant New Jersey Central ar Pennsylvania trau-kiniais, išlipkite Elizabeth, N. J., Broad St. stotyje ir im-kite 28-tą busą į Kenilworth, Faltoute Ave., iki Millers Grove. Automobilais iš New Yorko per Holland Tunnel į-imkite kelią No. 1 iki Elizabeth, N. J., sukite po tiesiai West-field Ave. iki Faltoute Ave., sukite po tiesiai Colfax Ave. West Park. Kampas Colfax ir Ashwood Ave. bus Millers Grove, pikniko vieta. Kviečia, Komitetas.

Tūkstantis moterų laukė prašyti valytojos darbo

Miestinei Civil Service Ko-misijai paskelbus, kad samdys moteris įstaigų raštinėms bei išvietėms valyti, gegužės 27-tą prie įstaigos, 299 Broad-way, New York, sugužėjo apie tūkstantis moterų.

Daug moterų ten atvyko iš vakaro. O pasiryžusioji arti-miausi galimu laiku gauti darbą Mrs. Melvin H. Grant, 10 metų, 247 Hancock St. gy-ventojia, stoji pirmutinę eilę pirmadienio rytą. Ji atėjo pir-madienio ryto 5:45, kad gau-tų pirmutinę aplikaciją antra-dienio priešpieči. Atsinešė ke-dutę ir užkandžių.

"Man to darbo labai reikia," sakė ji. "Aš turiu išlaikyti penkerių metų amžiaus dukry-tę."

Kas nors galėtų pamanyti, jog tuose darbuose laukia ko-kia nors auksinė laimė. Tačiau mokestis nei vienos milijonie-re nepadarys — mokama \$2-110 iki \$2,290 metams. Nepil-no laiko darbuose, už 30 va-landų savaitę, moka \$1,500 metams. Jas vyriausia traukia tas, kad darbus nuolatini-s, kas mėnuo ateina nors šiekis tokios pajamos.

Gavimas, išpildymas apli-kacijos dar nereiškia gavimą darbo tuojau ar bent kada ar-timoje ateityje. Artimu laiku progą gaus tikrai 37. Joms teks laikinai buvusių paimtų darban ne per Civil Service Komisiją.

Panašus aplikantių paskiau-sias sąrašas buvo sudarytas 1948 metų gegužės mėnesį. Aplikacijos padavė 2,038 mo-terys. Bet per tą visą laiką, iki šių metų gegužės 6-tos,

pasamdė tikrai 465. Taigi, vi-lis maža ir šioms.

Kad būtų priimtos kandida-tėmis tiems darbams, moterys turi atlikti raštingumo ir svei-katos egzaminus.

Kas jas ten atvedė pulkais?

Vienos jų saktėsi tikrai iš savo uždario turinčios pragy-ventis. Kitos turinčios užlaikyti ir šeimą arba bent priside-ti prie šeimos išlaikymo, nes "vyro algos neištenka pragy-venimui dabartiniame visko brangume." Tačiau bene di-džiausiu moterų nusiskundi-mu buvo, kad to amžiaus mo-terų (dauguma apie 40 metų) niekas nenori darban imti, sumdo tikrai jaunas mergai-tes."

Įdomi statistika. Niekas ne-pasako, niekas nesirūpina, iš ko moterys turės gyventi per likusius 25 metus iki joms su-eis 65 metai, kad galėtų gau-ti senatvės pensiją. Dar ar-šiau baugina klausimas kur gauti pensiją? Mat, pensija kol kas temokama tikrai tiems, kurie dirbo ir kurių uždario tūla nuosimti išskai-to iš algos (dabartinis nuosim-tis yra vienas ir pusė, o 1954 metais pakels iki 2 nuosim-čių). Pensija temokama tikrai pagal buvusį uždarbį.

T-a.

Padėkos žodis

Sirdingai dėkoju visiems — draugams ir draugams, — ku-rie aplankė mane sergant, li-goninėje, taip — pat namuose. Dėkoju už puikias gėles, dova-nas bei laiškus: M. Norgela, Stripeikiams, A. V. Nevins-kams, J. O. Babarskams, J. Klimui, D. Skernevičius, Bi-kulčiams, U. Balas, C. Tha-mas, V. Kazlauskienė, C. Ra-dzik, P. Zikus, J. Purvenams, A. Gash, Aleknams, A. Petru-lis. Ir visiems už suteiktą moralės pagalbos vienukiu ar kitokiū būdu, kuris man padė-jo greičiau pasveikti. Natalie Nagulevičiūtė.

RADIO CITY MUSIC HALL
Showplace of the Nation
Rockefeller Center
"LOVELY TO LOOK AT"
starring
Kathryn GRAYSON • Red SKELTON • Howard KEEL
MARGE and GOWER CHAMPION • ANN MILLER
Color by TECHNICOLOR
An M-G-M PICTURE
ON STAGE: "COSMOPOLITAN" — Gala new revue produced by Russell Markert with the Rockettes, Corps de Ballet, Choral Ensemble and Symphony Orchestra directed by Raymond Paige.

JEI JUMS REIKIA
GERŲ DAŽŲ
del... IŠLAUKINIO DAŽŲMO
Medžio, Ciderio Bloky
Cemento, Stucco, Plytų
Atleikite - rašykite - telefonuokite dabar!

FOUR-INCH PAINT BRUSHES

Triple Coat Flat 9.29
Triple Coat Gloss 2.80
Triple Coat Exterior 3.90
Pirmiau ateisite, pirmiau įstigsime.
Patelefonuokite jūsų užsakymą!
Pristatymas veltui į New Yorka, Bronx, Brooklyną ir Queens.
PAINT-POINT Products Co., Inc.
99 S. 6 St., Bklyn. Tel. ST. 2-4560
Nedeli Williamsburg Viln.
Atlaide Seštadienis (iki 8:30 vakare)
NEW JERSEY VALSTIJOS
285 BROAD ST., NEWARK, N. J.
Tel. HUMBOLDT 2-6272
Reikalaukite didelio katalogo, kurį pasiūlėme veltui.

Svečias

Laisvės įstaigoje lankėsi Martin Johnson iš Hartford, Conn. Apžvelgęs įstaigą, pasi-matęs su laisviečiais ir kitais savo prieteliais Richmond Hill gyventojais, svečias sa-kė, jog jis nesijaušų savo vi-zitą pilnai užbaigęs, jeigu ne-pasveikintų Laisvės. Jis dien-rastį pasveikino su \$10 Lais-vės fondui.

B-tė.

Sukto kelio galas

Areštuota Rockaway Beach gyventojia Mrs. Margaret H. Lang, kaip apgavikė. Ji bu-vusi išsidirbusi sistema pirkti drabužius su "charge account". Pirkiniams pristatyti pasirink-davusi svetimus antrašus ir visuomet būdavo ten atvež-tus pirkinius priimti. Bet nie-kas jos ten neberasdavo, kada reikėjo už tuos pirkinius už-mokėti.

Daugmeniškai pardavinė-janti bulvės Phil. Peck & Co. firma New York'e traukiama teisman už ėmimą aukštesnių kainų, negu valdžia leido.

PARDAVIMAI

PARSIDUODA SIE NAMAI

WOODHAVEN: Dviejų šei-mų namas. Arti Forest Park-way stoties. 11 kambarių — penki tušti. Su centriniu šildy-mu. Kaina: tikrai \$10,250.

QUEENS VILLAGE: Vietos šeimos atskiras namas su ka-ražu. Puikioji vietoj. Lotas 30x100. Penki gražūs kamba-riai. Kaina: \$10,450.

RICHMOND HILL: Dviejų šeimų namas. Abu apartmen-tai po tris kambarius. Gara-žas. Abu apartamentai bus tuš-ti naujam savininkui. Aliu-jum šildomas. Kaina: \$10,500.

REIKIA APARTMENTŲ

Turime daug tenantų užsire-gistravusių mūsų raštinėje, laukiančių apartamentų. Sutin-ka mokėti iki \$75 ir daugiau į mėnesį. Turint apartamentą nuomavimui, prašome mum paskambinti, mes jums sura-sime tinkamus tenantus. Šis patarnavimas savininkams nie-ko nekainuoja.

ORMAN & MICHELSON
Real Estate—Insurance
111-15 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
Virginia 7-4111
Virginia 9-0842

REIKALAVIMAI

HELP WANTED—MALE

Reikalingas wire lath & scratch man. Išlaukinis — Exterior darbas prie senų namų, su truck'ų. Kreip-kitės: N. Y. Bond Stone Corp., 1791 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y. (102-107)

GARSINKITĖS LAISVĖJ!

Užrašydite Laisvę Savo Draugui.

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hennes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdi-klam reikmenys, įvairūs dalkte-liai, ligonių kambarių reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6253

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Pertvarkė ir pagerino savo
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME
AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Matthew A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarket 2-5172

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerald Patryč Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6888
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadienis uždaryta

6 pusl.—Laisvė (Liberty)—Šeštadienį, Gegužės-May 31, 1952

VISOKIAIS
APDRAUDOS REIKALAI
Kreipkitės pas lietuvius
ORMAN & MICHELSON
Gausite pilniausį, sąžiningą patarnavimą. Mes patikrinsime ar esate tinkamai aprūpinti apdrauda, ar jūsų apdrauda galuoja. Taip pat parūpiname tokios apdraudos, kokios jums reikia tinkamui apsaugojimui jūsų nuosavybės, namo, biznio, automobilio, ir tt... Mes taipgi atnaujiname išsi-baigusią apdraudą. Pildome income tax blanks.
Parduodame visokius namus visose miesto dalyse
111-15 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonai: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

KASDIEN KARŠTI PIETŲ PAS
CHARLES VIGŪNAS
284 SCHOLES STREET
BROOKLYN, N. Y.
Taipgi puikus pasirinkimas
LIKERIŲ, VYNO IR ALAUS
Telefonas: HYacinth 7-9677

Biznio Telefonas
EVergreen 4-9672
Mgr's Rezidencijos
EVergreen 4-1913
**LIETUVIŲ AMERIKOS
PILIEČIŲ KLUBAS**
Puiki Salė išnuomuojuama Baliams
Banketams, Vestuvėms ir Parėms.
VALGIAI - DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
JUOZAS ZAKARAUSKAS, Manager
280 Union Avenue Brooklyn, N. Y.

Kai Būnate Liberty Auditorijoje
Žinokite, Kad Esate Netoli Nuo
JOHN BALEŽENTIS
Patogi vieta, skanūs užkandžiai ir
GERIAUSI LIKERIAI, VYNAI IR ALUS
110-04 Liberty Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas Virginia 3-9700